

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Datum
2016-02-04

Ert dnr
A2015/02501/ARM

Vårt dnr
2015-218

Angående betänkandet Översyn av lex Laval (SOU 2015:83)

Näringslivets Regelnämnd, NNR har tagit del av det aktuella förslaget och önskar lämna följande synpunkter.

I betänkandet föreslås bl.a. att reglerna om stridsåtgärder enligt lex Laval ersätts av en ny regel som innebär att stridsåtgärder av svenska arbetstagarorganisationer enligt denna lagstiftning är tillåtna för att uppnå ett s.k. utstationeringskollektivavtal med minimivillkor inkl. minimilön eller vid uthyrning, villkoren, inkl. lön i tillämpligt branschavtal. Detta även om arbetsgivaren till den utstationerade arbetstagaren redan tillämpar lika bra villkor som de som anges i de kollektivavtal som de fackliga organisationerna vill få igenom.

NNR finner att kommittén baserar sina förslag på felaktiga utgångspunkter och anser vidare att förslagen strider mot EU-rätten då de bl.a. inte uppfyller EU-domstolens praxis om proportionalitet, och vare sig säkerställer att syftet uppnås eller att stridsåtgärderna inte går längre än vad som krävs.

Enligt NNR har kommittén inte visat att de föreslagna ingripande åtgärderna verkligen uppfyller syftet och är till fördel för de utstationerade arbetstagarna. NNR anser vidare att syftet bör kunna uppnås med mindre ingripande åtgärder. Det saknas i betänkandet en analys av sådana alternativa lösningar.

Förslagen om att förbudet mot stridsåtgärder bara ska gälla när den utstationerade arbetsgivaren är etablerad inom EES eller Schweiz, dvs. inte vid s.k. tredjelandsutstationering, innebär att utländska företag diskrimineras. Detta får till följd att deras möjligheter att utstationera arbetskraft till Sverige minskar. NNR anser att särbehandling, enbart utifrån nationalitet, av utländska företag som utstationerat arbetstagare i Sverige bör undvikas då de går emot principerna om en fri marknad och kan påverka kompetensförsörjningen i Sverige.

Beträffande kommitténs förslag att utstationerade arbetstagare som inte är medlemmar i den svenska avtalsslutande arbetstagarorganisationen ska kunna kräva minimivillkor med stöd av det aktuella utstationeringskollektivavtalet finner NNR att detta avviker från den svenska arbetsmarknadsmodellen. Detta då utstationerad arbetskraft i och med detta skulle ges utökade befogenheter i förhållande till vad som gäller för svenska arbetstagare som står utanför kollektivavtalen.

Det föreslås vidare i betänkandet vissa kontrollbefogenheter för den avtalsslutande arbetstagarorganisationen. Dessa innebär att en arbetsgivare som är bunden av ett

utstationeringskollektivavtal på begäran av en avtalsbunden arbetstagarorganisation inom tio dagar ska utse en företrädare som har behörighet att för arbetsgivaren förhandla om och sluta kollektivavtal och meddela organisationen vem som har utsetts samt dennes kontaktuppgifter. Arbetsgivarens företrädare ska enligt förslaget inom sju dagar efter utgången av fristen för att utse företrädare ta kontakt med arbetstagarorganisationens företrädare och redogöra för arbetsgivarens inställning till önskemålet om att sluta kollektivavtal. NNR saknar en närmare analys av behovet av detta förslag till åtgärd och konsekvenserna av förslaget som i sitt sammanhang enligt NNR bedöms vara omfattande och kan påverka den fria rörligheten.

Vidare föreslås att arbetsgivaren på begäran av arbetstagarorganisationen inom tre veckor ska tillhandahålla dokumentation av anställningsavtal, lönespecifikationer, tidrapporter och intyg över gjorda löneutbetalningar i den utsträckning det behövs för att organisationen ska kunna bedöma om kollektivavtalet följts i fråga om minimivillkor. NNR saknar i betänkandet en redogörelse hur detta krav förhåller sig till det som redan finns i 11§ tredje stycket utstationeringslagen som säger att en anmäld kontaktperson ska kunna tillhandahålla sådana handlingar som visar att kraven i lagen är uppfyllda och ställer sig därför frågande om detta innebär en dubbelreglering vilket enligt NNR alltid bör undvikas.

Enligt förslaget blir också arbetsgivaren skyldig att på begäran av avtalsbunden arbetstagarorganisation inom tre veckor tillhandahålla en översättning av dokumentationen till svenska. Såvitt NNR kan förstå finns det enligt tillämpningsdirektivet inget krav på Sverige i detta avseende. NNR anser att detta förslag inte bör genomföras då det innebär en stor administrativ börda för arbetsgivarna som också ofta utgörs av små företag. Det saknas en diskussion om alternativa lösningar till detta förslag vilket är en brist.

Kommittén lämnar också förslag på att Arbetsmiljöverket, för att öka förutsebarheten vid utstationering, ska analysera kollektivavtalsvillkor. Utredarna bedömer att detta ska leda till att arbetstagarorganisationerna på central nivå i betydligt större utsträckning än idag själva analyserar sina branschavtal och lämnar in kollektivavtalsvillkor till Arbetsmiljöverket för att undvika att Arbetsmiljöverket själva gör en egen analys. NNR anser att den förutsebarhet som det ställs krav på enligt EU-rätten inte uppfylls med de förslag som kommittén lämnar och kommittén brister även i denna del i sin analys av lämpliga alternativ för att uppnå syftet. NNR kan konstatera att förslaget om att låta Arbetsmiljöverket analysera villkor i kollektivavtalen och publicera de minimivillkor som analysen utvisar faller utanför den svenska arbetsmarknadsmodellen och kräver kunskaper som organisationen inte har. Enligt NNR bör detta hanteras av arbetsmarknadens parter. I detta sammanhang anser därför NNR att sanktioner gentemot de fackliga organisationer som brister i att lämna in korrekta villkor kan vara ett mer lämpligt alternativ som bör analyseras närmare.

Förslagen får stora effekter på den fria rörligheten av tjänster och innebär också att utländska företag diskrimineras vilket kan påverka kompetensförsörjningen då utstationering av arbetstagare till Sverige kommer att minska. Förslagen överensstämmer inte heller med EU-rätten och går också emot de principer som råder för den svenska arbetsmarknadsmodellen. Konsekvensutredningen är mycket bristfällig och saknar en redovisning av de effekter i form av kostnadsmissiga och andra konsekvenser som förslagen kan få för berörda företag. Detta inte minst vad gäller de små företagen. Utöver detta saknas i konsekvensutredningen också, såsom tidigare nämnts, en redovisning av andra mindre ingripande alternativa lösningar för att uppnå syftet. Det saknas vidare en närmare analys av överensstämmelsen med EU-rätten och underbyggande fakta till flera av de utgångspunkter som kommittén lyfter fram i utredningen. NNR finner med anledning av ovanstående att konsekvensutredningen inte uppfyller de

grundläggande kraven på konsekvensutredningar som gäller enligt kommittéförordningen och 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning som är tillämpliga på kommittéer i de fall regler övervägs. NNR avstyrker förslaget.

NÄRINGSLIVETS REGELNÄMND

Christina Fors